

1 Lees de taalweters.

i

Over wie of wat zegt een zin iets?

In elke zin zeggen we iets over iemand of iets. Kijk maar:

- > **Vlooien** zijn lastige kriebeldieren.
- > Later word **ik** stuntman.
- > **Oma en opa** komen vandaag logeren.

i

Hoe ziet een werkwoord eruit?

b

Een werkwoord kan er in elke zin anders uitzien.

Bv. Het kind **eet** een appel.

De kinderen **eten** een appel.

De kinderen **aten** een appel.

2 a Over wie of wat gaat de zin? Markeer in elke zin:

GEEL > het onderwerp.

b Onderstreep in elke zin de persoonsvorm.

- 1 Matu woont op een eiland.
- 2 De hond van Mia blaft de hele nacht.
- 3 De schildpad legde eieren onder het zand.
- 4 De plasticsoep zit ook in de maag van zeehonden.
- 5 Eram roeit met zijn bootje naar het eiland.
- 6 Helpt Adam bedreigde dieren?

3 Pas de zin aan waar nodig.

1 Vele auto's vervuilen de lucht.

Een vrachtwagen vervuilt de lucht.

2 Het eitje komt uit in de lente.

De eitjes komen uit in de lente.

3 Het eiland is onbewoond.

De eilanden zijn onbewoond.

4 Vul de zinnen aan met een onderwerp en een persoonsvorm.

Tip: let goed op of het nu gebeurt of vroeger gebeurde.

1 _____ gisteren op bezoek.

2 _____ geen groenten.

3 _____ in de vijver.

4 _____ vorige week een broertje.

5 _____ allemaal een snoepje.

5 Maak drie zinnen door de juiste zinsdelen bij elkaar te plaatsen.

Let op: je mag elk zinsdeel maar één keer gebruiken.

Ik	Oma en opa	hilde	vorige week.	Suzy en Eef	was
Ik	wonen	klimt	mijn haren.	op een eiland.	roeiden
in hele hoge bomen.	gisteren in een roeiboot.	Bart			

bv. Oma en opa wonen op een eiland.

bv. Ik hilde vorige week.

bv. Suzy en Eef roeiden gisteren in een roeiboot.

5 Schrijf je het woord met *ei* of met *ij*?

Schrijf het verkleinwoord in de zin.

Let op: Vergeet het juiste lidwoord ('de' of 'het') niet.

Ik twijfel.

Fout? Verbeter.

- 1 het land ► De vis spoelt aan op het eilandje. _____
- 2 de spiker ► Hij klopt het spijkertje in de muur. _____
- 3 de geit ► Het geitje is bang. _____
- 4 het bedrijf ► In het bedrijfje werken drie mensen. _____
- 5 de vissen ► In het vijvertje zitten vissen. _____
- 6 het geheim ► Ik verklap het geheimje niet. _____

6 Vul de tekst aan. Kies uit:

ndje – allerlei – heerlijk – klein – hoofdpijn – mijn – ijsje
wedstrijd – prijs – genaar – fijn

Bij 't IJshoorntje kun je het beste ijs ter wereld krijgen.

Je kunt er kiezen uit allerlei smaken.

Ze hebben grote en kleine potjes en hoorntjes.

De winkel ligt een eindje van onze school.

Vanaf de maand mei gaan wij er elke week

een ijsje likken. Heerlijk is dat!

Als ik mijn ijs te snel opeet,

krijg ik wel soms hoofdpijn.

De eigenaar van de zaak heet Gijs.

Hij organiseert dit jaar een wedstrijd.

De winnaar krijgt als prijs een jaar lang gratis ijsjes.

Dat vinden wij wel fijn!

Werkblad 58 Evenwijdige lijnen

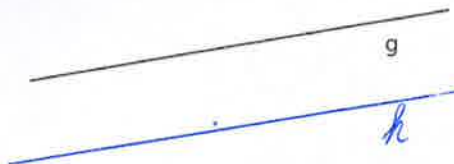
1 Teken wat gevraagd wordt. Gebruik je geodriehoek.

a 1 Teken een rechte *e* die de rechte *d* snijdt.

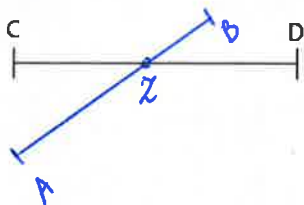

2 Noem het snijpunt *K*.

b Teken een rechte *h* evenwijdig aan rechte *g*.

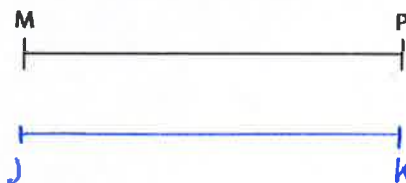

c 1 Teken lijnstuk *[AB]* dat lijnstuk *[CD]* snijdt.

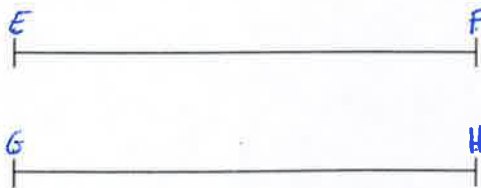

2 Noem het snijpunt *Z*.

d Teken lijnstuk *[JK]* evenwijdig aan lijnstuk *[MP]*.

e 1 Zet op de juiste plaats: *[EF]* en *[GH]*.

2 Zijn deze lijnstukken evenwijdig? ... *ja*

4

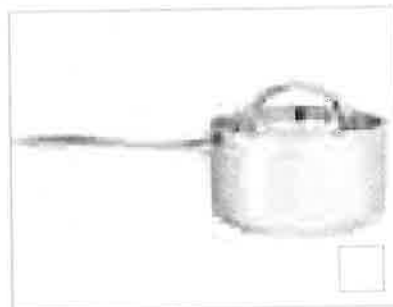
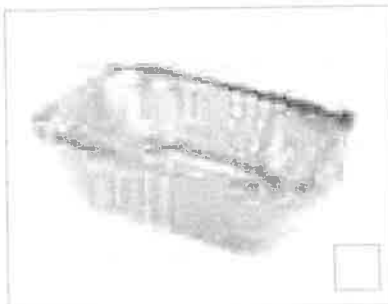
Veilig aan de slag!

Met deze tips kun je nu veilig in de keuken meewerken.
Duid telkens de goede oplossing aan.

Ik wil roeren in mijn kookpot. Welke lepel gebruik ik?

Ik wil een restje opwarmen in de microgolf. Welke schaal gebruik ik?

Ik wil soep drinken. Waarin doe ik die?

Ik eet worst met rode kool. Ik heb een mes nodig om mijn vlees te snijden. Welk mes gebruik ik?

1 Lees deel 1 van de tekst.

Boeren

In de tijd van de ridders waren de meeste mensen geen ridder, maar boer.

Lees de zin opnieuw. Leg uit in je eigen woorden.

De boeren van toen leken niet op de boeren van nu.

Boeren van nu hebben veel koeien, varkens of kippen. Of ze hebben een groot stuk land waar ze graan, fruit of groenten op verbouwen. Ze gebruiken machines om de koeien te melken en ze rijden over hun land met een tractor.

In de tijd van de ridders hadden boeren al die dingen niet. Ze gebruikten maar een klein stukje land om graan op te laten groeien. En als ze geluk hadden, hadden ze ook een koe en een paar varkens of kippen.

Wat bedoelt de schrijver met *als ze geluk hadden*?

Machines hadden ze ook niet. Ze moesten al het werk met de hand doen. Ze waren heel arm en hadden niet altijd genoeg te eten.

De meeste boeren hadden zelf geen land. Het land waar ze op werkten, was van de heer. Die heer was vaak een ridder. Van alle graan en groenten die de boer oogstte, moest hij een deel aan de heer geven. Vaak moest hij ook nog één of twee dagen op het kasteel van de heer werken. Daar kreeg hij niets voor betaald.

Waarvoor werd de boer niet betaald? Vertel.

Veel boeren waren horigen. Een horige was iemand die bij het land hoorde.

Als de heer een stuk land met boerderijen erop verkocht, werden de horigen mee verkocht. Als een horige geen zin meer had om boer te zijn, had hij pech. Een horige mocht namelijk niet verhuizen. Hij moest altijd in dezelfde boerderij blijven wonen en hij moest altijd werken voor zijn heer.

2 Welk beroep hadden de meeste mensen in de tijd van de ridders? Kruis aan.

- boer
- heer
- schildknaap
- ridder

3 Wat is een horige? Kruis aan.

- een boer die bij het land hoorde
- een boer die niet voor een heer werkte
- een heer die veel boeren voor zich liet werken
- een ridder die naar zijn heer moest luisteren

4 Wat is het verschil tussen boeren van nu en boeren uit de tijd van de ridders? Vul aan.

De boeren van nu ...	De boeren uit de tijd van de ridders ...
hebben eigen land.	<u>hadden geen eigen land.</u>
<u>gebruiken machines.</u>	deden al het werk met de hand.
hebben veel koeien.	<u>hadden maar één of twee dieren.</u>
<u>mogen de oogst zelf gebruiken of verkopen.</u>	moesten een deel van de oogst aan de heer geven.

5 Kleur in de tekst de zin die zegt:

- ROOD** ▶ dat de boeren een moeilijk leven hadden.
- GROEN** ▶ van wie het land dat de boer bewerkte was.
- BLAUW** ▶ dat de boeren niet konden kiezen waar ze woonden.

6 Waar of niet waar? Kruis aan.

	waar	niet waar
1 In de tijd van de ridders waren er meer boeren dan ridders.	☒	☐
2 De boeren kregen extra geld als ze op het kasteel kwamen werken.	☐	☒
3 De boeren moesten een deel van de oogst aan de heer geven.	☒	☐
4 Horigen werden mee verkocht met het land.	☒	☐

Bijlage 5

10 uur 12

10 uur 8

5 uur 11

1 uur

2 uur 8

10 uur 5

kwart uur 3

10 uur 10

4 uur

10 uur 1

25 uur 8

kwart uur 11